

EXPUNERE DE MOTIVE

*privind modificarea și completarea Legii 288/2002 pentru aprobarea
Ordonanței Guvernului nr. 22/2002 cu privire la executarea obligațiilor de plată
ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii*

Dacă analizăm puțin Convenția europeană a drepturilor omului vom găsi la articolul 6 paragraf 1, *dreptul justițiabililor* la un proces echitabil, prin urmare fiecărui stat, parte la Convenție îi revine obligația de a se dota cu un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive care îi revin.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului este consecventă în a aminti în mod repetat că executarea unei hotărâri judecătorești trebuie considerată ca făcând parte integrantă din proces, în sensul art.6 din Convenție.

Dreptul la o instanță ar fi iluzoriu, dacă ordinea juridică a unui stat parte la Convenție ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă să rămână inoperantă între părți.

Mai mult, Curtea amintește ca administrația constituie un element al statului de drept, interesul lui identificându-se cu cel al unei bune administrări a justiției, iar dacă administrația refuza sau omite să se execute ori întârzie să o facă, garanțiile din art.6 din Convenție de care a beneficiat justițiabilul în timpul fazei judiciare a procedurii îi anulează orice rațiune de a exista.

Atunci când autoritățile sunt ținute să acționeze pentru executarea unei hotărâri judecătorești și omit să o facă, această inerție angajează răspunderea statului pe temeiul art.6 din Convenție.

O autoritate a statului nu poate pretexta lipsa de resurse pentru a-și onora o datorie întemeiată pe o hotărâre judecătorească. Omisiunea autorităților de a se conforma într-un termen rezonabil unei hotărâri judecătorești irevocabile poate antrena o violare a paragrafului 1 din Convenție mai ales atunci când obligația de a executa hotărârea în cauză aparține unei autorități administrative.

Statul de drept are obligația în sensul art. 6 din Convenție să creeze cadrul legal necesar, astfel încat hotărârile judecătorești irevocabile să poată fi executate cu celeritate fără a întâmpina nici o piedică din partea autorităților administrative ale statului.

În prezent, cadrul normativ de drept comun în materia executării silite, din România nu conține dispoziții derogatorii pentru instituțiile publice.

Prin Ordonanța de Guvern nr. 22/2002, privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii care contin normele juridice în prezent în vigoare, s-a stabilit un cadru derogatoriu de la dreptul comun în materie executării de către instituțiile publice a titlurilor executorii, contrar art. 6 din convenție.

Astfel, executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice stabilite în baza unor titluri executorii prin poprirea conturilor detinute de instituțiile publice la Trezoreria Statului, este conditionată de două elemente cumulative: dispoziția ordonatorului de credite și existența creditelor bugetare cu aceasta destinație.

Este greu de presupus ca un ordonator de credite care a refuzat plata unei obligatii initial, va reveni asupra hotararii sale, numai pentru ca exista un titlu executoriu, sau ca isi va prevedea in buget credite bugetare cu aceasta destinatie.

Prin urmare in realitate, executarea silita prin poprirea conturilor institutiilor publice la Trezoreria Statului devine lipsita de orice substanta; ea se transforma intr-o executare de buna voie necesitand potrivit art. 3 din OG.22/2002, dreptul de dispozitie al ordonatorului de credite al institutiilor publice, deci al debitorului.

Având in vedere toate aceste aspecte, textul OG 22/2002, așa cum a fost el aprobat este profund anticonstitutional si incalca grav prevederile art. 6 din Conventia europeana a drepturilor omului, la care Romania este parte.

El intra in coliziune directa cu dispozitiile art.21 „Accesul la justitie”, precum si a art.44, „Dreptul de proprietate privata” alin. (1) teza I si alin. (2) teza I din Constitutia Romaniei conform carora „Dreptul la proprietate, precum si creantele asupra statului sunt garantate, iar „ Proprietatea privata este garantata si ocrotita in mod egal de lege”.

În plus, neconstitutionalitatea textului decurge și din interpretarea corelata a art.21 si art.44 potrivit art.20 alin (1) in lumina art. 6 din Conventie „ Dreptul la un proces echitabil” si art.1 „Protectia proprietatii” din Protocolul aditional nr. 1 la Conventie, texte interpretate la randul lor in lumina jurisprudentei Curtii Europene a Dreptului Omului.

În Programul de Guvernare din perioada 2005-2008 aprobat de Parlamentul României prin Hotărârea nr.24/2004 pentru acordarea increderii Guvernului, la capitolul 26 „Politica in domeniul justitiei” sectiunea „Garantarea accesului la justitie” se prevede ca una dintre masurile care va fi adoptata imediat de guvern va fi: „ abrogarea Ordonantei Guvernului nr.22/2002 privind executarea obligatiilor de plată ale institutiilor publice, stabilite prin titluri executorii, act normativ neconstitutional, care face practic imposibila recuperarea de catre cetateni si de catre persoanele juridice de drept privat (comercianti, organizatii neguvernamentale, etc), a creantelor pe care le are impotriva statului si a institutiilor publice.

Consecintele pastrării în continuare a cadrului normativ anacronic impus prin OG 22/2002, privind executarea obligatiilor de plata al institutiilor publice, sunt din cele mai nefaste asupra dezvoltarii si functionarii normale a mediului economic; unele societati comerciale care au avut relatii comerciale cu institutiile statului s-au blocat financiar si au determinat blocaje in lant, multe dintre ele intrand in incapacitate de plata si faliment.

De asemenea cetatenii care au sume de rambursat de la stat sunt in imposibilitatea de a le recupera fiind „ dependenti” de bunavointa ordonatorului de credite”.

Ordonanța Guvernului nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale institutiilor publice, asa cum dispune in prezent, este generatorul unor fapte grave de coruptie, cetatenii si societatile comerciale fiind obligatie sa gaseasca solutii de compromis, pentru a-si recupera banii datorati de institutiile publice. Raspunderea pentru condamnarea României de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, vicierea grava a mediului economic privat și escaladarea corupției,

determinate de O.G. nr. 22/2002, va fi împărțită între Guvernul care a adoptat-o, Parlamentul care a aprobat-o prin Legea nr.288/2002, Curtea Constituțională care a declarat-o constituțională și Guvernul care o menține încă în vigoare.

Inițiatori:

Senator PNL de Dâmbovița

Ion Mihai Dumitrescu

Deputat PNL de Dâmbovița

Florin Aurelian Popescu

